

Handläggare
Livsmedelsinspektör Orhideja Kovacevic
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen
0451-26 89 24
orhideja.kovacevic@hasselholm.se

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Yttrande gällande ”En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet”, SOU 2021:81

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att lämna följande yttrande till Näringsdepartementet avseende betänkandet en säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81).

Yttrande

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har vid genomläsning av det presenterade dokumentet lagt fokus på de förändringar som berör livsmedelslagstiftningen, plan- och bygglagen samt miljöbalken.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är positiv till att dricksvattenlagstiftningen ses över, revideras och att ett helhetsgrepp presenteras i en ny lagstiftning. Som nämns i utredningen så är ett av FN:s globala hållbarhetsmål rent vatten och sanitet för alla och är sålunda en grundförutsättning för att nå en hållbar utveckling. Utredningen kopplar föreslagna ändringar till Sveriges miljömål och Agenda 2030, vilket ger oss en tydligare bild och större förståelse till varför dessa förändringar görs och är nödvändiga. Den röda tråden finns där, tydligt, och det kommer även fortsättningsvis att underlätta kommunens förståelse för det arbete som utförs inom dricksvattenområdet. Nämnden är även positiv till att dricksvattnet lyfts fram i de olika lagstiftningarna och att en definition på vad dricksvatten är även införlivas i livsmedelslagen.

Formuleringen av dricksvatten i plan- och bygglagen är bra men vi anser att texten är illa placerad då de övriga förklaringarna tydligt har med plats, mark, byggnader och användning av byggnader att göra. Förslag är att lägga in formuleringen som en egen paragraf. Detta för att ämnet är taget ur sammanhanget och därmed riskerar att misstolkas om det förs in i ett felaktigt sammanhang. Fördelen med att lägga det separat är att man då också kan förstärka syftet.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen / Miljöavdelningen

Datum
2022-02-15

Diarienummer
M-2021-3140

Den största förändringen som görs i det nya direktivet berör plan- och bygglagen. Enligt utredningens bedömning bör reglering om material i kontakt med dricksvatten införas i plan- och bygglagstiftningen. Utredningen föreslår att ett nytt stycke ska införas i 3 kap. 9 § plan- och byggförordningen (2011:338) som reglerar vilka allmänna krav som ska gälla för sådana material. Den kommunala byggnadsnämnden ska utöva tillsyn över att bestämmelsen följs.

Det är positivt att det sker en reglering om material som är i kontakt med dricksvatten, samt att det på något sätt införs i plan- och bygglagen. En sådan reglering skall vara lätt att tyda, följa och förstå. Detta gäller både för tjänstemän och för berörda i byggprocessen. I utredningen framgår det inte vem som ska ha vilket ansvar. Detta bör tydliggöras så det tydligt framgår huruvida vem det är i myndighetsutövningen som ansvarar för vilka åtgärder. Det är också otydligt hur en samordning mellan olika myndigheter skall ske, detta bör förtydligas och klargöras innan någon lagförändring är tänkt att införas.

Att kontrollera material i kontakt med dricksvatten är helt nytt för byggnadsnämnderna. I Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter finns det redan krav på att dricksvattnet inte får förorenas av material från installationer som används vid beredning eller distribution av dricksvatten, och kanske hade det varit mer naturligt, samt kunskapsmässigt bättre att dessa nya krav även i fortsättningen låg kvar och reglerades under livsmedelslagen. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden anser att det i dagsläget finns en brist på kunskap och kompetens att hantera dessa frågor i bygglovsprocessen. Detta kan innebära att frågan om dricksvatten hanteras felaktigt eller inte alls av myndigheten. Vi anser även att en ändring i dricksvattenföreskrifterna bör göras för att tydliggöra vad just vår roll som tillsynsmyndighet är.

Beträffande justeringar i miljöbalken ser Miljö- och stadsbyggnadsnämnden positivt på att dricksvatten förs in här samt att det ges möjlighet att ställa krav på åtgärdsprogram i syfte att skydda kvaliteten på dricksvatten. Syftet med införandet av föreskrifter om riskbedömning avseende fastighetsinstallationer upplevs dock som oklar innan föreskrifterna är på plats. Det är även viktigt att hitta en tydlig avgränsning med de övriga lagar som hanterar installationer och material i kontakt med dricksvatten, särskilt då det i många fall är olika tjänstemän som ansvarar för tillsynen inom de olika lagområdena.

Frågor väcks således kring våra olika roller, avdelningarna eller i vissa fall även nämnderna emellan, vem bestämmer vad, vem har tillsyn på vad, hur samarbetar vi i frågan om material i kontakt med dricksvatten? Det är även viktigt att i förarbetet förtydliga ansvarsfördelning mellan den privata aktören/fastighetsägare/byggherre och myndighet.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen / Miljöavdelningen

I dagsläget har medlemsstaterna egna nationella system för godkännande av produkter som kommer i kontakt med dricksvatten och erkänner inte varandras system. Utredningen föreslår därför att införa specifika minimikrav för hygien avseende material som är avsedda att komma i kontakt med dricksvatten. Förhoppningen är att sådana harmoniserande minimiregler kommer leda till en mer enhetlig hantering inom unionen. Nämnden välkomnar ett tydligt förslag på parametrar som man ska förhålla sig till, som underlättar för både producenter, verksamhetsutövare och inspektörer att utföra sitt arbete på ett korrekt sätt. Dessutom anser vi att kontrollen blir mer enhetlig och rättvist bedömd inom nationen, men även EU, ifall samlade direktiv finns. Nämnden ser dock även vissa risker med att ha standardiserade minimikrav och begränsningar på material som kan användas. Sverige ligger i framkant gällande kemikalieanvändning över lag, dricksvattenkvalitet och materialval ur hälsoaspekter och anpassning till vår vattenkvalitet. Vi undrar om inte dessa standardiseringar och att ha en lista över godkända material och installationer kommer att innebära en viss försämring, till exempel att materialen som kommer att finnas tillgängliga inte är helt anpassade för den vattenkvalitet vi har i just vårt land.

Utredningen föreslår att det ska införas en ny bestämmelse i livsmedelsförordningen (2006:813) om skyldighet för verksamhetsutövare som producerar eller tillhandahåller dricksvatten, att lämna information i enlighet med kraven i artikel 17 i 2020 års dricksvattendirektiv. Personer som försörjs med dricksvatten ska regelbundet och minst en gång om året, utan att behöva efterfråga den, få information om vattnet på det sätt som anses lämpligast och mest tillgängligt, till exempel via internet eller olika appar. Denna information ska bland annat omfatta metoder för vattenproduktion, övervakningsresultat och relevant information om riskbedömning avseende försörjningssystemet. Nämnden ställer sig positiv till att information delas med allmänheten i syfte att skapa förtroende för dricksvattenproducenter och det dricksvatten som tillhandahålls. Men denna information måste vara lätt att förstå och svara allmänhetens behov om den ska fylla just det syftet, i annat fall finns risk för motsatt effekt. Av säkerhetsskäl bör vissa punkter inte heller redovisas, till exempel beredningssteg, ledningsnät och provtagningspunkter. Informationskravet bör harmoniseras med övrig lagstiftning och direktiv som finns gällande sabotage och rikets säkerhet.

I stora drag innebär detta nya förslag inga större förändringar för Miljö- och stadsbyggnadsnämnden utifrån livsmedelslagstiftningens perspektiv. De frågetecken som finns tror vi kommer att klarna i takt med att direktivet ska införlivas, vägledningar skrivs och informationsmöten hålls. Däremot har Regeringens mål under en lång tid varit att korta ner handläggningstiden i bygglovsprocessen. Denna förändring i plan- och bygglagen är en faktor som kan riskera att förlänga hantering av lov i bygglovsprocessen. Vid tillsyn enligt plan- och bygglagen så ligger bevisbördan hos myndigheten. Här måste det finnas underlag som kan säkerställa att tillsyn gällande denna lagförändring kan utföras.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen / Miljöavdelningen

Det måste också tydligt framgå hur tillsynen skall hanteras samt hur en beräkning av sanktion eller vite skall utföras.

Vi ser positivt på att det i utredningen betonas att införandet av detta nya dricksvattendirektiv i svensk lag har gjorts med hänsyn till samtliga berörda myndigheter och med en förhoppning om att så lite förändringar som möjligt ska göras i myndigheternas befintliga arbetssätt. Däremot vill vi betona att det kommer att behöva avsättas både tid och ekonomiska medel för att utbilda bygglövshandläggare gällande de förändringar som berör dem och deras arbete.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har erhållit Regeringskansliets betänkande ”En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet” (SOU 2021:81) på remiss för yttrande senast den 7 mars 2021.

Utredningens uppdrag är att föreslå hur 2020 års dricksvattendirektiv ska genomföras i svensk rätt. Utredningen har kartlagt hur svensk rätt förhåller sig till direktivet, utrett om det finns gränsdragningsproblem när det gäller EU direktiv och nationella regelverk gällande dricksvatten och analyserat hur eventuella överlappningar i regelverken kan hanteras. Utredningen föreslår vilka myndigheter som ska ansvara för de nya frågor som behandlas och vilka befogenheter föreslagna myndigheter ska ha. Utredningen ska också lämna nödvändiga författningsförslag.

2020 års dricksvattendirektiv är en revidering av 1998 års dricksvattendirektiv. En grundläggande skillnad i det nya dricksvattendirektivet är att det ställs krav på att det ska införas en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet som omfattar alla faser i dricksvattenproduktionskedjan. Vidare införs bestämmelser som syftar till att komma till rätta med vattenläckage. Direktivet innehåller även bestämmelser om material i kontakt med dricksvatten. 2020 års dricksvattendirektiv ställer även krav på medlemsstaterna att främja användningen av dricksvatten ur kran.

Utredningen lämnar flera förslag på författningsändringar som berör vår förvaltning och nämnd, bland annat miljöbalken, livsmedelslagen, livsmedelsförordningen och plan- och bygglagstiftningen.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Torbjörn Håkansson
Miljöchef

Orhideja Kovacevic
Livsmedelsinspektör

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen / Miljöavdelningen

**Hässelholms
kommun**

TJÄNSTESKRIVELSE

5(5)

Datum
2022-02-15

Diarienummer
M-2021-3140

- Bilagor
1. En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81)
 2. Missiv
 3. Följebrev
- Sändlista Regeringskansliet, 10333 Stockholm

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen / Miljöavdelningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässelholm **Besöksadress:** Stadshuset, Nytorget 1 **Telefon:** 0451-26 70 00 **Telefax:** 0451-801 40
E-post: miljonamnden@hasselholm.se **Bankgiro:** 5061-8834 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hasselholm.se